

ти твою жінку. Чому, любий Маріо? Чи ти, може, не любиш її? Ти мусиш розповісти мені все. Коли не зараз, то через деякий час. Що з тобою трапилось? Пам'ятай, хто любить, завжди тривожиться. А я ж люблю тебе».

— Годі брехати,— поморщившись, сказав собі доктор Карро. Потім з гнівом розірвав листа. — Досить морочити мене. Ви стаєте мені на дорозі, ви душите мене, ви отруюєте моє існування. Ви всі!

В цей день у нього було багато неприємностей. Він полаявся з жінкою. Траплялось це й раніш, але такої гострої сварки ще не було.

— Я тебе терпіти не можу, не можу! — кричав він. — Геть з дороги! — він штовхнув дружину. — Дай мені спокій! Не хочу жити з тобою! Не хочу жити з дурепою. Ти неосвічена! І, до того, дурна!

Жінка злякано дивилась на нього, широко розкривши очі, повні сліз. А він лаявся грубо, по-хамському, лаявся, як швець, як візник.

«Та він же істерик, — подумала вона, — треба примусити його замовкнути».

Кинулась до нього, дала йому ляпаса.

— Дурень! — крикнула, впевнена, що він опам'ятається, і потім вони посміються обоє, як уже було не раз.

— То ти так?! — оскаженівши, закричав доктор і схопив її за руку. — Роздеру тебе, кретинко! Уб'ю! — він розлючено стискав її руку. Підняв кулак, хотів ударити, але стримався.

— Бий, бий! — зіщулившись, кричала йому жінка.

Доктор утік. Утік у свій кабінет, грюкнувши за собою дверима.

— Ідіотка, дурепа, — твердив знов і знов, нервово міряючи кроками кабінет, мов лев у клітці. В душі його все більше нароставав гнів. З'явилось нестримане бажання розламати щось, заскочити на кухню, побити тарілки, склянки, чимось допекти жінці.

— Ти зруйнувала все моє життя, ти скалічила мене, дурепо... Піду, і більше ти про мене нічого ніколи не почуєш!

Вийшов з дому. Насуплений, сердитий ішов людними вулицями міста. Сердитий на всіх. Не міг бачити людей. Через кілька годин повернувся додому. Зачинився в кабінеті. Ходив, кутив, ліг на канапу і почав думати про свою роботу. Потроху заспокоївся. Згадав, що тітка просила відповісти їй. Сів за стіл, почав писати. В кінці додав:

«Посилаю тобі фото своєї дружини, з якою ти ще не мала честі познайомитися. Як бачиш, жінка моя гарна. Я кохаю її страшенно. Звуть її так само, як і тебе. Як і я, вона

САВЕРІО СТРАТІ

Лицемірство

«Любий мій Маріо, — писала докторові Карро його стара тітка, — в листі ти навіть не згадав про свою жінку. Не написав, як її звуть. Ти знаєш, синку, як я тебе любила і як любиму завжди... Мені не судилося мати сина, але ти був мені за сина і назавжди залишишся для мене дорогим синочком».

Доктор скривився й відклав листа. Потім узяв його знову, пішов до туалету, подер на шматки й кинув їх у раковину. Він не хотів, щоб дружина прочитала цього листа. Їй він ніколи не казав, що в нього є тітка, йому неприємно було говорити взагалі про своїх родичів.

Минуло кілька місяців, він так і не відповів люблячій тітці. Але довідавшись, що у неї помер чоловік, сів писати листа. Лист, написаний стандартними, нещирими фразами, вийшов холодний і фальшивий, і йому стало до нудоти неприємно за свою душевну спустошеність. В кінці він дописав, що і його жінка дуже переживає смерть бідного дядечка.

У відповідь надійшов сльозливий лист, в якому тітка всіляко вихваляла померлого чоловіка, свого любого друга, який так шанував, так палко любив її протягом всього довгого спільного життя. Насправді ж у дядька була не одна коханка і не один раз він бив дружину. В кінці тітка додала:

«Навіть цього разу ти не написав, як зва-

має диплом, дуже розумна й добра. Живемо ми у згоді. Ми щасливі і задоволені одне одним. Жінка у мене саме така, про яку я мріяв. Допомагає мені в науковій роботі, в бібліотеці... Дивно, як це я тобі ще досі про неї нічого не написав. Мабуть, через неувважність. Вона знає тебе дуже добре, я завжди їй розповідаю про тебе. Їй дуже хочеться познайомитись із симпатичною тітонькою Кармелітою. Сподівається зустрітись з тобою влітку — цього літа свою відпустку ми проведемо на твоїй віллі. Вона любить тебе, як дочка. А я, як тобі відомо, також палко люблю тебе, тітонько. Тільки рік тебе не бачив, а мені здається, що минуло вже ціле століття. Сподіваюсь незабаром приїхати побачитись з тобою».

Він не запрошував тітку до себе, боявся, що вона заважатиме.

Кілька хвилин тримав ручку на папері. Не міг більше нічого додати. Серце у нього немов замерзло, а почуття огиди стиснуло йому горло. Здрігнувся від різкого дзвінка. «Пошта»,— подумав. Поклав ручку на стіл. Підвівся. Вичікувально зупинився біля дверей. Дружина розмовляла з листоношею.

— Телеграма? Термінова? А що трапилось?

— Тобі,— мовила, постукавши до нього в двері.

Відчинив.

— Телеграма,— сказала жінка, простягаючи йому папірець.

Нервово схопив телеграму. Тепер хотілось сміятись. Він ледве стримувався. Не підводив очі на жінку, щоб вона не помітила. Неперпляче розгорнув телеграму.

— Ох! — вигукнув. Сміх душив його.

— Що трапилось? — спитала жінка.

— Вмерла тітка,— сказав і засміявся.

— Молода?

— Так.

— Батькова сестра чи материна?

— Батькова.

— Ти мені про неї ніколи не говорив. Вона любила тебе? Ти любив її?

— Не питай. Залиш мене одного, прошу тебе,— мовив, насилу стримуючи сміх.

«Який я недобрий,— думав. — Боже мій, який же я недобрий і лицемірний». Жінка вийшла. Доктор замкнувся в кабінеті.

— Тітка любила мене,— шепотів сам до себе. — Була така багата. І хто зна, чи згадала вона про мене. Бідна тітонька! — Взяв щойно написаного листа, розірвав. — Бідна Кармеліта! Востаннє, коли її бачив, вона сказала, що хоче відписати мені десять мільйонів лір. Бідна тітка! І зовсім ще не стара! Бідна тітка! — очі його затуманились сльозами. — Хто зна, чи написала вона духівницю.

Хто зна, чи згадала вона про мене. Бідна тітка! Треба їхати... Та й нас, родичів, до біса... Треба поїхати, подивитись. А що, коли вона не подумала про мене? Я писав їй так рідко, бідній тітці! Будемо сподіватись, що вона згадала про мене. Їду. Треба їхати! А коли вона мені нічого не відписала? Треба було посилати їй частіше листи, щодня, день у день... Проте вона мене любила... Треба їхати, подивитись.